

1. YLEISTÄ KUNNALLISHALLINTOA KOSKEVAT ASIAT

Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuuston kokouksissa pidettävien puheenvuorojen rajoittaminen. Merkittiin tiedoksi, että korkein hallinto-oikeus ei ollut katsonut aiheelliseksi muuttaa lääninhallituksen päätöstä, jolla vt Saastamoisen tekemän valituksen perusteella oli kumottu kaupunginvaltuuston huhtikuun 11 p:nä tekemä päätös kaupunginvaltuuston työjärjestykseen tehtävästä kokousten lyhentämistä koskevasta muutoksesta (20.2. 125 §, v:n 1951 kert. s. 3).

Käsittelymättömät aloitteet. Merkittiin tiedoksi, että kertomusvuoden lopussa oli lopullisesti käsittelemättä 61 kaupunginvaltuustossa tehtyä aloitetta (20.2. 132 §).

Määrärahat. Kaupunginvaltuuston eräitä v:n 1951 talousarvioon kuuluvia määrärahoja sallittiin ylittää yhteensä 1 079 820 mk (20.2. 159 §).

Kaupunginhallitus ja välittömästi sen alaiset virastot

Kaupunginhallitus, kaupunginkanslia ja asiamiestoimisto. Kaupunginhallituksen jäseniksi v:ksi 1952 valittiin vt Elki, Harkia, Järvinen, Lehto, Meltti, Modeen, Saastamoinen, Tuurna ja Östenson (9.1. 4 §, 20.2. 127 §, 3.9. 529 §). Myöhemmin myönnettiin vt Harkialle anomuksesta ero kaupunginhallituksen jäsenyydestä syyskuun 2 p:stä lukien ja tilalle valittiin vt Aho (3.9. 530 §).

Rahatoimenjohtaja E. v. Frencckellille päätettiin myöntää virkavapautta täysin palkkaeduin 6 kk:n ajaksi helmikuun 11 p:stä lukien olympiakisojen järjestelytoimikunnan puheenjohtajan tehtävien hoitamista varten. Vt Östenson valittiin hoitamaan rahatoimenjohtajan viransijaisuutta 59. palkkaluokan mukaisella peruspalkalla (6.2. 91 §).

Kaupunginhallitukselle myönnettiin oikeus ylittää seuraavia erinäisiin hallintomenoihin kuuluvia määrärahoja jäljempänä mainituilla määrillä: jäsenmaksut 6 300 mk (20.2. 159 §, 15.10. 672 §); eduskuntavaalit 377 358 mk (20.2. 159 §); eläkkeet ja apurahat sekä hautausapu 31 352 968 mk (20.2. 159 §, 5.3. 190 §); tapaturmavakuutus, vakuutusmaksut ja vahingonkorvaukset 1 877 641 mk (5.3. 190 §); kansaneläke- ja lapsilisämaksut 21 861 125 mk (5.3. 190 §); irtaimisto ja kaluston kunnossapito 10 807 mk (5.3. 190 §); sähkön hinnan korottamisen johdosta kaupunginhallituksen käytettäväksi 6 milj. mk (15.10. 672 §) sekä seuraavia sekalaisiin menoihin kuuluvia määrärahoja: valiokunta- ja komiteamenot 2 357 528 mk, opintomatkastipendit 21 570 mk ja Arava-talojen rakennusaikainen valvonta 79 730 mk (5.3. 190 §); sekalaisiin yleisiin menoihin Palkkojen korottamiseen kuuluvia määrärahoja 6 572 642 mk ja Työntekijäin vuosilomakustannusten suorittamiseen kaupunginhallituksen käytettäväksi merkittyjä määrärahoja 1 321 461 mk (5.3. 190 §).

Kaupunginkansliaan päätettiin perustaa 26. palkkaluokkaan ja IV kielitaitoluokkaan kuuluva kanslistin virka marraskuun 1 p:stä lukien. Edelleen päätettiin yksi 21. palkkaluokkaan kuuluva toimistoapulaisen virka siirtää 23. palkkaluokkaan toukokuun 1 p:stä lukien. Ministeriö hyväksyi ehdotuksen huhtikuun 17 p:nä. Ko. palkkojen maksamiseen myönnettiin yhteensä 77 780 mk ao. määrärahoista (15.10. 654 §, 2.4. 247 §, 7.5. 329 §).

Kaupunginkanslian v:n 1951 talousarvion eräitä määrärahoja sallittiin ylittää yhteensä 12 228 959 mk (20.2. 159 §, 5.3. 190 §).

Asiamiesosaston v:n 1951 talousarvion eri tileillä olevia määrärahoja sallittiin ylittää yhteensä 1 211 823 mk (20.2. 159 \$, 5.3. 190 \$).

Painatus- ja hankintatoimisto. Koska osa v. 1951 suoritetuista erilaisista kalustotilauksista oli jäänyt ko. vuoden aikana saapumatta samaten kuin osa ao. laskuistakin, kaupunginvaltuusto päätti siirtää erinäisiin hallintomenoihin kaluston hankintoja varten merkitystä määrärahasta 1 519 518 mk kertomusvuonna käytettäväksi. Samaten päätettiin puhelinmaksuja varten merkityn määrärahan säästö 1 799 859 mk sekä matkailijakartan uutta painosta varten merkityn määrärahan säästö 876 600 mk siirtää kertomusvuonna käytettäväksi (5.3. 188 \$).

Kaupungin käytössä olevien vuokrapuhelimien vaihtamista varten osuuspuhelimiksi saatiin tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan merkittyä ao. määrärahaa ylittää enintään 7 170 150 mk (20.2. 134, 159 \$, 15.10. 672 \$).

Kaupunginarkisto. Kaupunginvaltuusto päätti muuttaa kaupunginarkiston johtosäännön 6 §, 7 § 1 mom. ja 9 §:n. Muutos koski kaupunginarkiston viranhaltijoita (3.9. 551 \$, kunn. as. kok. s. 91).

Kaupunginarkiston eräitä v:n 1951 talousarvioon kuuluvia määrärahoja saatiin ylittää yhteensä 37 145 mk (20.2. 159 \$, 5.3. 190 \$).

Rahatoimiston v:n 1951 talousarvioon kuuluvia eräitä määrärahoja sallittiin ylittää yhteensä 6 040 773 mk (20.2. 159 \$, 5.3. 190 \$).

Tilastotoimisto. Kaupunginvaltuusto päätti perustaa tilastotoimistoon tammi-kuun 1 p:stä 1953 lukien seuraavat uudet virat: 26. palkkaluokkaan kuuluvan reikäkorttikoneenhoitajan viran ja kaksi 19. palkkaluokkaan kuuluvaa toimistoapulaisen virkaa. Mainitut virat kuuluivat IV kielitaitoluokkaan. Samasta ajankohdasta lukien päätettiin lakkauttaa kolme 18. palkkaluokkaan kuuluvaa toimistoapulaisen virkaa ja siirtää yksi 21. palkkaluokkaan kuuluva toimistoapulaisen virka IV kielitaitoluokkaan (17.12. 807 \$).

Kaupunginhallituksen esityksestä kaupunginvaltuusto päätti muuttaa tilastotoimiston johtosäännön 3 §:n, joka koski toimistopäällikön, aktuaarien, apulaisaktuaarien ja kirjasto-amanuenssin virkojen pätevyysvaatimuksia (20.2. 135 \$, kunn. as. kok. s. 82, v:n 1951 kert. s. 6).

V:n 1951 talousarvion eri tileillä olevia määrärahoja päätettiin sallia ylittää yhteensä 167 969 mk (20.2. 159 \$).

Systemaattisesti järjestetyn kaupungin ohje- ja johtosääntökokoelman julkaisemisesta olivat vt Gröndahl ym. tehneet v. 1951 (ks. s. 13) aloitteen, huomauttaen siinä, että oli jo kulunut yli 20 vuotta siitä, kun Helsingin kaupunkia koskevat asetukset -niminen julkaisu oli viimeksi ilmestynyt. Kaupunki oli sen jälkeen mm. alueliitoksen kautta huomattavasti kasvanut ja kaupungin hallinto monella tavalla muuttunut. Nämä muutokset olivat vaatineet uusia säännöksiä sekä entisten, hallintoa koskevien määräysten muuttamista. Mainitut uudet säännökset, lait ja asetukset sekä niiden muutokset oli vuosittain otettu kunnalliseen asetuskokoelmaan, mutta kun ko. laajan teoksen käsitteleminen aiheutti vaikeuksia asioita käsitteleville viranhaltijoille, olivat aloitteentekijät ehdottaneet, että Helsingin kunnallishallintoa koskevista säännöksistä sekä ohje- ja johtosäännöistä tehtäisiin systemaattinen kokoelma. Tilastotoimisto oli asiasta antamassaan lausunnossa ehdottanut, että käytäntöön otettaisiin irtolehtijärjestelmä, jolloin eri säännökset painettaisiin erillisinä ja numeroitaisiin osasto- ja järjestysnumerolla. Vuoden päätyttyä laadittaisiin täydellisen kokoelman hakemisto. Toimisto ehdotti kokoelman julkaise-

mista sekä suomen- että ruotsinkielisenä. Kaupunginhallitus oli kehottanut tilastotoimistoa v:n 1953 alusta lukien julkaisemaan Helsingin kaupungin säädöskokoelma ja Författningshandbok för Helsingfors stad -nimisiä julkaisuja, joihin olisi sisällytettävä tärkeimmät kunnallisia elimiä koskevat säännökset. Näin ollen kaupunginvaltuusto päätti, ettei aloite antanut aihetta enempään toimenpiteisiin (20.2. 133 §).

Puutavara- ja polttoainetoimisto. Vt Öhman ym. olivat helmikuun 6 p:nä tehneet aloitteen, joka koski Heinolan sahan tuotteiden hintoja. Aloitteessa oli huomautettu siitä, että Heinolan sahalla oli kaupungin omille laitoksille toimitettu sahatavaraa hintaan, joka oli keskimäärin 15 % korkeampi kuin sosiaaliministeriön vahvistama hinta. Kun tietenkään ei ole tarkoituksenmukaista, että kaupunki oman sahasa tuotteista maksaa edes käypää hintaa, ei liioin ole veronmaksajien edun mukaista, että sahan toimintaa jatketaan, mikäli muutosta em. asiantilaan ei saada aikaan. Aloitteessa oli ehdotettu, että kaupunginhallitus ilmoittaisi, voisiko Heinolan saha toimittaa laitoksille tuotteitaan liiketaloudellisesti edulliseen hintaan ja että kaupunginhallitus, mikäli niin ei voitaisi tehdä, tekisi kaupunginvaltuustolle ehdotuksen tästä aiheutuviksi toimenpiteiksi. Kaupungin puutavara- ja polttoainetoimisto, jonka hoidossa saha on, oli aloitteen johdosta huomauttanut, että v. 1951 saha oli toimittanut rakennustoimistolle puutavaraa 10 % virallista hintaa alhaisempaan hintaan. Kun metsien hinnat olivat sittemmin tuntuvasti nousseet, oli toimisto ilmoittanut uudet laskutushinnat, jotka olivat keskimäärin 11 000 mk/std korkeammat kuin rakennustoimistolta edellisenä vuonna perityt hinnat. Ne sahat, joilla oli vanhoja varastoja, olivat voineet myydä puutavaraa alle tämän hetken tuotantokustannusten. Tällainen tilanne ei kuitenkaan voinut olla pitkäaikainen. Kaupungin suurten puutavaramäärien hankintaa ei voitu perustaa tällaisten suhdannetilanteiden varaan, vaan olisi sitä hoidettava pitemmäksi aikaa laadittujen suunnitelmien mukaisesti. Puutavara- ja polttoainetoimiston käsityksen mukaan oli ennen aikaista väittää sahatavaran hintoja liian korkeiksi ja tehdä kielteisiä johtopäätöksiä oman sahalaituksen tarpeellisuudesta. Rakennustoimisto oli lausunnossaan huomauttanut siitä, että Heinolan sahan tuotteiden hinnat saattoivat ajoittain olla huokeampia ja ajoittain korkeampia kuin markkinahinnat, mutta sahan lyhyen toiminta-ajan takia ei voitu tehdä lopullisia johtopäätöksiä sen kannattavuudesta ja lisäksi olisi asiaa arvosteltaessa kiinnitettävä huomio myös sahatavaran saannin turvaamiseen. Edellä olevan selostuksen perusteella kaupunginvaltuusto päätti, ettei aloite antanut aihetta toimenpiteisiin (6.2. 120 §, 2.4. 262 §).

Vt Öhmanin aloite puutavara- ja polttoainetoimiston ja sen hoidossa olevan Heinolan sahan hallinnon järjestämisestä päätettiin lähettää kaupunginhallituksen valmisteltavaksi (12.11. 750 §).

Ruokailurakennuksen ja autohallin rakentamista varten Heinolan sahalle v:n 1951 talousarvioon tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokkaan merkittyä määrärahaa sallittiin ylittää 400 000 mk (20.2. 159 §).

Kaupunginhallitus oli ehdottanut, että Heinolan sahan yhteyteen rakennettaisiin kuivaamo ja voimalaitos, joiden kustannusarvio olisi 50 milj. mk. Samalla kaupunginhallitus oli pyytänyt oikeutta saada käyttää kertomusvuoden talousarvion tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokkaan ko. tarkoitusta varten merkittyä 5 mil. mk:n määrärahaa. Kaupunginvaltuusto hylkäsi ehdotuksen (28.5. 375 §).

Revisiolaitos

Tilintarkastajien kertomusten käsittelyn aika. Kaupunginvaltuusto päätti pyytää sisäasiainministeriöltä, että v:n 1951 hallinnosta annettu kertomus sekä sanotun vuoden tilinpäätöksen hyväksyminen ja vastuuvapauden myöntäminen saataisiin käsitellä viimeistään kertomusvuoden lokakuun aikana pidettävässä kaupunginvaltuuston kokouksessa (18.6. 439 §). Sisäasiainministeriö suostui heinäkuun 3 p:nä kaupunginvaltuuston esitykseen (3.9. 518 §).

Kaupungin v:n 1951 tilien ja hallinnon tarkastus. Tutustuttuaan revisio-toimiston kertomukseen v:ltä 1951 vuositilintarkastajat, valittuaan puheenjohtajakseen pankinjohtaja V.V. Sipin, varapuheenjohtajakseen kamreeri U.V. Ahon ja sihteerikseen varatuomari V.J. Kanervan sekä jakauduttuaan kuten ennenkin jaostoihin, jotka tutkivat eri hallinnonhaaroja ja laitoksia, antoivat tilintarkastuskertomuksensa toukokuun 15 p:nä. Siinä tarkastajat ilmoittivat, että kaupungille kuuluvien velkakirjojen, obligaatioiden, osakkeiden ja talletustodistusten, lahjoitusrahastojen arvopaperien sekä yksityisten kaupungin haltuun tallettamien varojen tarkastuksissa ei ilmennyt muistuttamisen aihetta. Rahatoimistossa suoritettua tarkastuksessa oli todettu, että eräät kiinteistöyhtiöt, joihin kaupungin antaman lainan vakuudeksi oli otettu kiinnitys, olivat palovakuuttaneet kiinteistönsä liian alhaisesta arvosta lainan suuruuteen verrattuna. Edelleen tarkastajat olivat huomauttaneet mm. Kampin muuntaja-aseman rakennuksesta vuokrattujen tilojen alhaisesta vuokrasta, Helsingin Maidontarkastusyhdistykselle liikaa maksettujen palkkioiden takaisin perimisestä, kaupungin viranhaltijain ylitöiden ylärajan vahvistamisesta liiallisten ylitöiden teettämisen estämiseksi, riittävän määrärahan varaamisesta vuositain veronpoistoja ja -palautuksia varten. Samaten olivat tarkastajat kiinnittäneet huomiota siihen, ettei rahatoimisto tilisäännön 75 §:n mukaisesti ollut ilmoittanut tilinpidossaan toimitetuista uudistuksista, joka toimenpide oli aiheuttanut kaupungille aineellista vahinkoa. Palolaitoksen hankinnoissa oli esiintynyt suunnittelemattomuutta ja niitä oli viivytetty usein tarpeettomasti ja samaten oli sairaaloiden hankintoja suoritettu hajanaisesti. Myöskään liikennelaitoksen eräiltä kotimaisilta toiminimiltä tilaamien raitiovaunujen toimitukset eivät olleet sujuneet sopimuksen mukaisesti. Vielä olivat tilintarkastajat huomauttaneet siitä, että Helsingin Omakotirakentajat Oy. -nimiselle yhtiölle oli jatkuvasti myönnetty lykkäystä sen v. 1948 saaman lainan takaisin maksamisessa, vaikka yhtiö ei ollut koko aikana suorittanut korkoa saamastaan lainasta (khn mtö n:o 18).

Saatuaan kaupunginreviisorin ja vuositilintarkastajien kertomuksissaan tekemien huomautusten johdosta asianomaisilta laitoksilta, lauta- ja johtokunnilta pyytämänsä selvitykset, kaupunginhallitus antoi niiden johdosta lausuntonsa, jonka perusteella kaupunginvaltuusto päätti,

että asianomaiset kaupungin viranomaiset velvoitetaan ottamaan huomioon tilintarkastajien kertomuksissaan esittämät, vastaisen varalle tekemät huomautukset;

että v:n 1951 tilinpäätöksessä todetut, kaupunginreviisorin kertomuksessa tarkemmin mainitut puutteellisuudet oikaistaan v:n 1952 aikana;

sekä vahvistaa kaupungin v:n 1951 tilinpäätöksen ja myöntää vastuuvapauden kaupunginhallitukselle ja muille tilivelvollisille (29.10. 684 §, khn mtö n:o 19).

Vuositilintarkastajiksi ja varavuositilintarkastajiksi kertomusvuodeksi valittiin järjestösihteerit T.A. Aaltonen, kamreeri U.V. Aho, fil.toht. K.O. Al-

ho, fil.maist. A. Edberg, professori E.H. Kaitila, liittosihteeri V.J. Kanner, tiedotussihteeri A.L. Laurikainen, professori P.H. Schybergson, muurari T.E. Sinisalo, pankinjohtaja V.V. Sipi, ylitarkastaja O.H. Träskvik ja kauppat.kandidaatti T. Vanhala sekä varalle kauppat. kandidaatti S.H.R. Colliander, tilintarkastaja H. Gertsch, toiminnanjohtaja T.E. Huttunen, johtaja Y.M. Ihari, osastonhoitaja J.U. Koski, muurari O. Kuismänen, taloudenhoitaja B. Lehto, varatuomari M.K. Luotonen, osastopäällikkö A.J. Muurainen, kirjanpitäjä M. Sinisalo, apulaisjohtaja T.V. Sivula ja toimitusjohtaja C.G. Weckman (9.1. 5 §).

Kaupungin irtaimen omaisuuden tarkastajat olivat antaneet kertomuksensa v:lta 1951, missä he olivat tehneet eräitä huomautuksia kaupungin irtaimen omaisuuden hoidosta ja säilyttämisestä. Asianomaisten laitosten ja lautakuntien annettua huomautusten johdosta selvityksensä kaupunginvaltuusto päätti, hyväksyen kaupunginhallituksen ehdotuksen, ettei kaupungin irtaimen omaisuuden tarkastajien kertomus v:lta 1951 antanut aihetta enempiin toimenpiteisiin (29.10. 686 §, khn mtö n:o 21).

Kaupungin kiinteän omaisuuden tarkastajat olivat tammikuun 30 p:nä jättäneet kertomuksensa v:lta 1951. Kertomuksessa oli tehty eräitä huomautuksia kaupungin kiinteän omaisuuden hoitamisesta, minkä jälkeen ao. laitoksilta ja lautakunnilta oli pyydetty huomautuksia koskevat lausunnot. Saatuaan asianmukaiset selitykset kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen esityksen mukaisesti, ettei kaupungin kiinteän omaisuuden tarkastajien kertomus v:lta 1951 antanut aihetta enempiin toimenpiteisiin (29.10. 685 §, khn mtö n:o 20).

Määrärahat. Revisiotoimistolle myönnettiin oikeus ylittää v:n 1951 talousarvion määrärahoja yhteensä 2 363 514 mk (20.2. 159 §, 5.3. 190 §).

Verotusviranomaiset

Verotusvalmisteluviraston v:n 1951 talousarvioon kuuluvia määrärahoja Ylityökorvaukset saatiin ylittää 279 286 mk (20.2. 159 §).

Taksoituslautakunnan puheenjohtajalle kuuluvat tehtävät. Kaupunginvaltuusto päätti, että verotusvalmisteluviraston tulee kertomusvuonna hoitaa ennakkoperintälain mukaan taksoituslautakunnan puheenjohtajalle kuuluvat tehtävät (9.1. 13 §).

A.A. Ekströmin rahaston sääntöjen vahvistaminen. Sen jälkeen kun filosofian maisteri A.A. Ekström oli lokakuun 8 p:nä 1950 päivätyllä testamentillaan lahjoittanut kaupungille 400 000 mk rahaston perustamista varten, jonka tarkoitus oli testamentissa tarkemmin määrätty, oli kaupunginvaltuusto lokakuun 10 p:nä 1951 (ks. s. 8) kehottanut taksoituslautakuntaa laatimaan säännöt ko. rahastoa varten. Tehdyn ehdotuksen mukaisesti päätti kaupunginvaltuusto vahvistaa A.A. Ekströmin rahaston säännöt (3.9. 552 §, kunn. as. kok. s. 127).

Palkkalautakunta

Viranhaltijat. Palkkalautakunnan toimiston notaarin virka päätettiin sijoittaa 35. palkkaluokkaan (23.4. 293 §, 28.5. 356 §).

Määrärahat. Palkkalautakunnalle myönnettiin oikeus ylittää v:n 1951 talousarvioon kuuluvia määrärahojaan yhteensä 388 165 mk (23.1. 78 §, 5.3. 190 §).

Viranhaltijain ja työntekijäin virkasääntö-, työjärjestely-, palkka-, eläke-, ym. kysymykset

Viranhaltijain palkkaluokituksen ja ikälisäjärjestelmän muuttaminen. Käsitellessään kesäkuun 18 p:nä viranhaltijain palkkaluokituksen ja ikälisäjärjestelmän muuttamista kaupunginvaltuusto oli palauttanut asian uudelleen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi. Kaupunginhallitus oli pyytänyt asiasta palkkaluokituskomitean lausunnon. Komitean mielestä olisi asiasta tehtävä periaatepäätös ohjeeksi miten työtä olisi jatkettava. Kaupunginhallitus oli yhtynyt palkkaluokituskomitean lausunnossa esitettyihin näkökohtiin ja ehdottanut, että kaupunginvaltuusto tekisi asiassa periaatepäätöksen, jotta komitea saisi ohjeen, millä tavalla työtä olisi jatkettava. Kaupunginhallituksen vähemmistö oli ollut sitä mieltä, että ko. komitean olisi jatkettava työtään siten, että perusteena pidettäisiin voimassa olevaa palkkaluokkataulukkoa. Kaupunginvaltuusto päätti kehottaa palkkaluokituskomiteaa jatkamaan työtään sillä edellytyksellä,

1) että Helsingin kaupungin virkasäännön 21 §:ssä oleva viranhaltijain palkkataulukko korvattaisiin uudella,

2) että uuden taulukon ikälisämäärät lasketaan huomioon ottaen, että ensimmäinen ikälisä on 5 %, toinen ikälisä 6 %, kolmas ikälisä 7 % ja neljäs ikälisä niin ikään 7 % peruspalkasta (18.6. 444 §, 1.10. 628 §, khn mtö n:o 11).

Kaupungin viranhaltijain ja työntekijäin palkkojen korottamista koskeva aloite. Vt Enne ym. olivat 6.2. tehdyssä aloitteessaan esittäneet, että kaupungin viranhaltijain palkat olivat yleensä alemmat kuin vastaavissa toimissa teollisuuden ja liike-elämän palveluksessa. Myöskin kaupungin työntekijäin kohdalla oli jäänyt saamatta useita indeksikorotuksia, mikä oli herättänyt aiheellista tyytymättömyyttä. Aloitteentekijäin mielestä olisi kiireellisesti ryhdyttävä turvaamaan kaupungin palveluksessa olevien kunnollinen toimeentulo, minkä vuoksi heidän palkkojaan ehdotettiin siirrettäväksi 1-3 palkkaluokkaa ylöspäin. Palkkalautakunta mainitsi lausunnossaan, että kaupungin palkat eivät yleensä olleet jäljessä yleisestä palkkatasosta. Kun sitä paitsi kuntien palkat jatkuvasti olivat säännöstellyt, ei ko. yleisluontoisilla esityksillä ollut minkäänlaista mahdollisuutta tulla hyväksytyksi, josta syystä valtuusto päätti, ettei aloite antanut aihetta toimenpiteisiin (6.2. 121 §, 2.4. 249 §).

Palkkojen korottamista, säännöstelystä luopumista ym. toimenpiteitä koskeva aloite. Vt Nieminen ym. olivat ehdottaneet aloitteessaan,

1) että kaupungin palveluksessa olevien viran- ja toimenhaltijain sekä työntekijäin palkkojen korottamisesta tehtäisiin kiireellisesti esitys,

2) että valtioneuvostoa kehoitettaisiin viipymättä luopumaan rakennustoiminnan säännöstelystä ja palkankorotuksia vastustavasta politiikastaan,

3) että kaupunginhallitus veloitettaisiin laatimaan ja toteuttamaan suunnitelma kaupungin teknillisten laitosten laitteiden uusimiseksi nimenomaan kotimaisen teollisuuden hankintojen avulla,

4) että kansakoulujen, oppikoulun, sairaaloiden, vanhainkodin ym. rakentamista varten varattaisiin riittävän suuret määrärahat v:n 1953 talousarvioon,

5) sekä varattaisiin vähintään 200 milj. mk:n määräraha varsinaisia työttömyystöitä varten.

Palkkalautakunta huomautti, että kaupunki ei voi yksipuolisesti panna toimeen työntekijäin palkkatason korottamista, koska valtion viranomaiset edelleen valvovat yleistä palkkasäännöstelyä eikä liioin ole asianmukaista ryhtyä kaupungin taholta aloitteentekijäksi asiassa, joka lähinnä kuuluu yleisten työmarkkinajärjestöjen käsiteltäviin. Viranhaltijain palkkojen osalta on taa-sen pakko ajoittain toimeenpanna palkkojen tarkistuksia, koska eräiden vir-kojen tehtävissä tapahtuu olennaisia muutoksia. Koska kuitenkin on asetettu erityinen palkkaluokituskomitea näitä kysymyksiä varten, hoitaa se ko. asiat. Teollisuuslaitosten lautakunnan käsityksen mukaan ei työntekijäin palkkojen järjestelyyn työttömyyden torjumiseksi ollut aihetta ryhtyä. Sen sijaan henki-sen työn tekijäin ja varsinkin teknillisen henkilökunnan palkat olivat jääneet pahasti jälkeen, joten ne olisi saatava tasapainoon muiden kanssa. Teknillis-ten laitosten kaluston uusimista koskevan kohdan osalta huomautettiin, että mikäli kotimaasta saatiin laadultaan ja hinnaltaan ulkomaisiin tuotteisiin ver-rattavia laitteita, ne tultaisiin laitosten hankinnoissa, kuten tähänkin asti asettamaan etusijalle. Mutta pelkästään työllisyyden tukemiseksi ei kotimai-sia laitteita voitu hankkia, elleivät ne täyttäneet em. vaatimuksia. Kaupun-ginhallitus mainitsi vielä, ettei kaupungin asiana ollut ryhtyä lausumaan ke-hotuksia valtioneuvostolle, joten valtuusto päätti, ettei aloite antanut aihetta toimenpiteisiin (2.7. 501 §, 17.9. 600 §).

Teknikkokunnan palkka-asia. Kaupunginhallitus käsitteli maaliskuun 7 p:nä Helsingin kaupungin Virkamiesyhdistyksen, Kuntien Teknilliset Toimi-henkilöt yhdistyksen ja Kunnalliset Rakennusmestarit yhdistyksen yhteisen kir-jelmän, jossa yhdistykset ilmoittivat ryhtyvänsä maaliskuun 9 p:nä palkka-taisteluun, joka tulisi koskemaan kaupungin palveluksessa olevia teknikkoja, piirtäjiä, varastonhoitajia, apulaisvarastonhoitajia ja muita näihin verratta-via toimihenkilöitä. Kaupunginhallitus oli tällöin päättänyt, ettei asia antanut aihetta muihin toimenpiteisiin, kuin että sosiaaliministeriöltä tiedusteltaisiin, olisiko palkkojen korottaminen esitetyssä laajuudessa mahdollista. Samalla päätettiin yhdistysten ilmoitus avoimeen työtaisteluun ryhtymisestä saattaa valtioneuvoston tietoon. Myöhemmin olivat yhdistykset ilmoittaneet neuvotel-tuaan sosiaaliministeriön kanssa siirtävänsä lakon alkamaan maaliskuun 23 p:nä, jotta viranomaisilla olisi mahdollisuus tutustua asiaan. Kun ministeri-ön taholta oli sittemmin ilmoitettu, ettei valtion taholta suostuttaisi tällaisen suuren ryhmän palkankorotusesitykseen, oli kaupunginhallitus ilmoittanut yh-distyksille, ettei tekniikkojen palkankorotusesitys sillä kertaa antanut aihetta toimenpiteisiin. Yhdistysten jätettyä uuden ehdotuksensa oli palkkalautakunnan toimistopäällikkö valtuutettu käymään neuvotteluja asiasta. Helsingin Kunnan-työntekijäin Keskustoimikunnan edustajat, jotka myös oli kutsuttu neuvottelui-hin, olivat ehdottaneet komitean asettamista, jossa molemmat viranhaltijain pääjärjestöt olisivat tasapuolisesti edustettuina, tutkimaan koko palkkakysy-mystä sekä laatimaan siitä ehdotuksensa kokonaisuutta silmällä pitäen. Neu-vottelujen aikana yhdistykset olivat luopuneet tasokorotuksen luontoisesta palkankorotusehdotuksesta ja tyytyneet sisäisiin järjestelyihin, joissa teknik-kokunnan palkkojen ylä- ja alarajat eivät muuttuisi entisestään. Palkkalauta-kunta oli ollut sitä mieltä, ettei tehdyn uudenkaan ehdotuksen tulisi siinä vaiheessa antaa aihetta toimenpiteisiin, vaan olisi niin hyvin teknikkokunnan kuin muunkin kaupungin viranhaltijakunnan palkkaussuhteet tulevaisuutta sil-mällä pitäen perusteellisesti tutkittava. Lautakunta oli puoltanut Helsingin Kunnantyöntekijäin Keskustoimikunnan ehdotusta erityisen komitean asettami-

sesta asiaa harkitsemaan. Kaupunginhallituksen edustajan neuvoteltua asiasta eräiden ministerien kanssa kaupunginhallitus päätti maaliskuun 23 p:nä, ettei teknikkokunnan uusi ehdotus tässä vaiheessa erillisenä antanut aihetta toimenpiteisiin. Samalla kaupunginhallitus päätti asettaa komitean tutkimaan kaupungin viranhaltijakunnan palkkaussuhteita kokonaisuudessaan. Lakko alkoi em. päivänä ja koski etupäässä vesilaitosta, kaasulaitosta, sähkölaitosta, rakennustoimistoa, satamalaitosta, liikennelaitosta, kiinteistötoimistoa ja teurastamoa. Helsingin Kunnantöytäkirjain Keskustoimikunta -nimiseen järjestöön kuuluvat teknikot ja muut viranhaltijat eivät osallistuneet lakkoon. Oikeuskansleri oli ilmoittanut lakon olevan lainvastaisen ja oli valtioneuvosto kehottanut lakonuhkan piiriin kuuluvia viran- ja toimenhaltijoita olemaan noudattamatta järjestöjensä lainvastaisia lakkopäätöksiä sekä jatkamaan tehtäviensä hoitamista. Koska lakko voisi tuottaa haittaa ei ainoastaan virastojen ja laitosten toiminnalle vaan myös kaupungin asukkaille, oli kaupunginhallitus kehottanut asianomaisia tekemään voitavansa töiden pitämiseksi käynnissä mahdollisimman suuressa laajuudessa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen toimenpiteet (2.4. 248 §).

Sittemmin olivat em. järjestöt ilmoittaneet huhtikuun 8 p:nä lopettavansa mainitun lakon sillä edellytyksellä, että palkkalautakunta velvoitettaisiin ensi tilassa neuvottelemaan teknikkojen eräiden palkkakuoppien korjaamisesta. Neuvottelut aloitettiin huhtikuun 24 p:nä. Palkkalautakunnan neuvoteltua eri virastojen päälliköiden kanssa se oli antanut oman lausuntonsa asiasta, josta kaupunginhallitus pyysi eräiden lautakuntien lausunnon. Tämän jälkeen palkkalautakunta oli antanut asiasta vielä uuden lausunnon ehdottaen siinä, että lautakunnan aikaisempi ehdotus siihen viimeksi tehtyine lisäyksineen sellaisenaan hyväksyttäisiin. Edellinen ehdotus sisälsi 30 teknikon viran siirtämisen ylemmän palkkaluokkaan ja uusi ehdotus 39 teknikon viran palkkaluokkien tarkistuksen. Lisäksi lautakunta oli esittänyt, että muitten teknikkojen virkojen palkkauksen tutkiminen jätettäisiin palkkaluokituskomitean tehtäväksi. Kaupunginhallituksen mielestä ei sillä kertaa ollut aihetta niin suuriin korotuksiin kuin palkkalautakunta oli esittänyt, vaan että ne virat, joiden palkat palkkalautakunta oli ehdottanut korotettavaksi yhdellä palkkaluokalla, jätettäisiin korottamatta, että ne virat, jotka oli ehdotettu siirrettäväksi kaksi palkkaluokkaa ylemmäksi, korotettaisiin yhdellä palkkaluokalla, ne virat, joiden palkat oli ehdotettu korotettavaksi kolmella palkkaluokalla, korotettaisiin kaksi palkkaluokkaa ja että virka, jonka palkka oli ehdotettu korotettavaksi neljällä palkkaluokalla, korotettaisiin kolme palkkaluokkaa. Korotus koskisi näin ehdotettuna 26 viranhaltijaa. Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä ns. palkkalautakunnan uuden ehdotuksen ja alistaa päätöksensä sosiaaliministeriön hyväksyttäväksi. Edelleen kaupunginvaltuusto päätti, että teknikkojen virkojen palkkauksen tutkiminen jätettäisiin palkkaluokituskomitean tehtäväksi. Sosiaaliministeriön palkkaosasto oli marraskuun 14 p:nä ilmoittanut, ettei ministeriö toistaiseksi voinut hyväksyä kaupunginvaltuuston päätöstä (15.10. 655 §, 26.11. 756 §).

Sairaanhoitajien palkkojen tarkistamista koskevassa aloitteessaan v:lta 1951 (ks. s. 39) vt Leppänen ym. olivat maininneet, että päättäessään v. 1950 kaupungin viranhaltijain palkkojen perustarkistuksesta valtuusto antoi samalla kaupunginhallituksen tehtäväksi valmistaa ehdotuksen kuoppatasauksiksi erityisesti huomioon ottaen ne viranhaltijat, jotka olivat epäoikeudenmukaisessa asemassa palkkaukseen nähden. Eräänä tällaisena ryhmänä mainittiin sairaanhoitajat. Heidän keskinäisissä palkkaussuhteissaan oli niin suuria epätasai-

suuksia, että ko. järjestelmää ei enää voitu pitää oikeuden- ja tarkoituksen mukaisena, mistä syystä aloitteentekijät ehdottivat, että sairaanhoitajien palkkaluokkasuhteista suoritettaisiin tutkimus ja kaupunginhallitus saisi tehtäväkseen laatia ehdotuksen ko. virkojen sijoittamisesta uusiin palkkaluokkiin ottaen huomioon mainittujen virkojen vastuullisuuden ja niissä vaadittavan tiedon ja kyvyn. Sairaalalautakunta ehdotti lausunnossaan, jossa myös vertailtiin eräitä ko. virkojen palkkaluokkia keskenään ja muihin kaupungin viranhaltijain palkkoihin, että ylihoitajien palkkoja korotettaisiin kahdella palkkaluokalla. Kaupunginhallitus mainitsi, että aloitteessa esitettyä yleistä tasokorotusta ei ilmeisesti voitaisi ottaa ratkaistavaksi ennen viranhaltijain palkkojen yleistä tarkistusta varsinkaan, kun kaupungin sairaaloissa jo nyt maksettiin korkeampia palkkoja kuin maan muissa sairaaloissa. Valtuusto päätti, ettei aloitteessa mainittu asia tässä yhteydessä antanut aihetta muihin toimenpiteisiin, kuin että sairaaalalautakuntaa kehoitettiin maksamaan kaupungin sairaalain ylihoitajille, sekä huoltolautakuntaa ja lastensuojelulautakuntaa vastavasti kunnalliskodin sairaalan ylihoitajalle ja Sofianlehdon pientenlastenkodin johtajalle kertomusvuoden alusta lukien korvaus sunnuntaityöstä samoilla perusteilla kuin valtion sairaaloissa ylihoitajille maksettiin (11.6. 403 \$, 3.9. 550 \$).

Tilapäisten viranhaltijain tehtävien ja palkkaetujen tarkistaminen. Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti lakkauttaa mietinnön n:o 6 liitteessä 1a olevasta luettelosta ilmenevät tilapäisten viranhaltijain virat kesäkuun 30 p:stä lukien, lukuun ottamatta kaupunginkanslian 21. palkkaluokkaan kuuluvaa tilapäistä vahtimestarin virkaa,

2) lakkauttaa kesäkuun 30 p:stä lukien elintarvikekeskuksen ruokatehtaan toimiston 21. palkkaluokkaan kuuluvan sääntöpalkkaisen toimistoapulaisen viran,

3) perustaa heinäkuun 1 p:stä lukien ko. mietinnön liitteessä 1a mainitut vakinaiset virat palkkalautakunnan ehdottamilla palkkoilla ja pätevyysvaatimuksilla, lukuun ottamatta kaupunginkanslian 21. palkkaluokassa olevaa tilapäistä vahtimestarin virkaa,

4) oikeuttaa ao. lautakunnat ylittämään uusien vakinaisten virkojen haltijain palkkaamista varten ao. palkkatilijä, jolloin ylitysten lopulliset määrät oli aikanaan ilmoitettava kaupunginvaltuustolle sekä

5) että vt Hiitosen ym. esitys suunnitelman laatimisesta kauan ylimääräisinä olleiden viranhaltijoiden palkka- ym. etujen mahdollisimman laajasta rinnastamisesta vakinaisille myönnettyihin etuihin, jätetään kaupunginvaltuuston marraskuun 28 p:nä 1951 (ks. s. 10) tekemän päätöksen varaan.

Eräiden virkojen siirtämistä ylempään palkkaluokkaan koskeva päätös alistettiin sosiaaliministeriön palkkaosaston hyväksyttäväksi ja ministeriö hyväksyi sen eräin poikkeuksin (23.4. 293 \$, 28.5. 356 \$, khn mtö n:o 6).

Sairauslomapalkan maksuajan järjestäminen. Vt Vanhanen ym. olivat tehneet aloitteen, missä mainittiin mm., että kaupungin virkasääntö ja työnteekijäin sairaus- ja hautausapusääntö eivät määrittele sitä, kuinka pitkin väliajoin sairausajan palkka on maksettava. Tästä johtuen oli ilmennyt erilaista käytäntöä laitosten kesken. Niinpä tapaturman aiheuttaman sairausloman ajalta oli kieltäydytty maksamasta palkkaa ennen loppulausunnon esittämistä, jolloin asianomainen oli joutunut olemaan useita kuukausia vailla tuloja. Aloitteentekijät ehdottivat, että tällainen tyytymättömyyden aihe poistettaisiin järjestämällä palkan maksu siten, että se sairausloman ajalla tapahtuisi yhtä pitkin

väliajoin kuin muutoin palkanmaksusta oli päätetty. Palkkalautakunta huomautti, että voimassa olevan työehtosopimuksen mukaan työntekijäin sairausloman palkka maksetaan viikoittain sen jälkeen kun yksi viikko on kulunut siitä, kun työntekijä on jättänyt hyväksyttävän lääkärintodistuksen työnjohdolle. Parhailaan neuvottelujen alaisena olevassa uudessa työehtosopimuksessa ko. kohta oli sovittu muutettavaksi vastaavasti seuraavan sisältöiseksi: "Työntekijäin sairausloman palkka maksetaan yleisinä tilinmaksupäivinä sen jälkeen kuin yksi viikko on kulunut... jne". Eräissä laitoksissa oli tapaturmatapauksissa vakuutus sopimusten mukaiset korvaukset maksettu suoraan työntekijöille, jolloin kaupungin oli ollut odotettava lopullista ratkaisua voidakseen määrittellä omalle osalleen tulevan palkan määrän. Toisissa oli vakuutus korvaus maksettu kaupungille työnantajana, jolloin säännölliseen palkanmaksu menettelyyn ei ollut ollut estettä. Viimeksimainittu menettely oli päätetty ottaa käytäntöön kaikissa laitoksissa. Tällöin ainoastaan niissä tapauksissa, joissa työntekijä itse tuottamuksellisesti oli aiheuttanut tapaturman, voi palkanmaksu jäädä epäselväksi. Täten oli ennakolta pyritty järjestämään aloitteessa mainittu kysymys tavalla, joka tyydyttäisi molempia osapuolia. Valtuusto päätti, ettei aloite antanut aihetta enempiin toimenpiteisiin (19.3. 236 §, 11.6. 406 §).

Vuokrataloyhtiöitten, joissa kaupungilla on osake-enemmistö, palveluksessa olevien henkilöiden oikeuksia koskeva aloite. Vt Leivo-Larsson ym. olivat tehneet aloitteen huhtikuun 2 p:nä kiinnittäen huomiota siihen, että kaupunki oli asuntopoliittisten tehtävien toteuttamiseksi perustanut vuokrataloyhtiöitä, joissa kaupungilla asiallisesti oli täysi määräamisvalta, vaikka ko. yhtiöt muodollisesti olivat itsenäisiä. Tästä oli kuitenkin seurauksena, että yhtiöitten palveluksessa oleva henkilökunta, vaikka se itse asiassa oli kaupungin palveluksessa, ei ollut päässyt osalliseksi niistä sosiaalisista eduista, joihin muut kaupungin palveluksessa olevat olivat oikeutettuja. Tämä epäkohta olisi aloitteentekijäin mielestä viipymättä korjattava. Palkkalautakunnan käsityksen mukaan ko. yhtiöt olivat täysin itsenäisiä ja juriidisesti erillisiä, joiden tuli vastata omista velvoituksistaan. Aloitteessa esitettyjä etuja ei voitaisi myöntää ainoastaan mainituille asunto-osakeyhtiöille, vaan olisi nämä edut silloin ulotettava koskemaan kaikkia yhtiöitä, joissa kaupungilla on osake-enemmistö. Tällainen menettely voisi johtaa pitkälle meneviin ristiriitaisuuksiin ja johtaisi myös siihen, että ao. yhtiö menettäisi tavallaan määräamisvallan omista sisäisissä järjestelyasioissaan ja joutuisi vielä lähempään ja tiukempaan valvontaan kaupungin elinten taholta. Niin kauan kuin katsottiin asianmukaiseksi säilyttää ko. yritysten yhtiömuoto, olisi mm. niiden toimihenkilöiden ja työntekijäin eläkkeiden järjestely jätettävä yhtiöiden omaksi asiaksi. Kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti valtuusto kuitenkin päätti kehottaa kaupunginhallitusta huolehtimaan siitä, että kaupungin edustajat sellaisten yhtiöiden johtokunnissa, joiden osakkeista kaupunki omistaa vähintään 98 %, toimisivat siten, että yhtiöiden palveluksessa olevalle henkilökunnalle järjestetään eläke-edut, jotka vastaavat kaupungin palveluksessa olevien vastaavien henkilöiden eläke-etuja (2.4. 268 §, 18.6. 447 §).

Kaupungin luottamusmiesten palkkiosäännön 9 §:n kumoaminen. Kaupunginvaltuusto päätti kumota Helsingin kaupungin luottamusmiesten palkkiosäännön 9 §:n, jolloin 10 ja 11 §:n numerot muuttuvat vastaavasti 9:ksi ja 10:ksi. Pykälä koski kokouspalkkion maksamista silloin, kun kokoukset pidetään välittömästi peräkkäin (17.9. 593 §, kunn.as. kok. s. 142).

Uuden työehtosopimuksen solmiminen kaupungin ja Helsingin Kunnantyöntekijäin Keskustoimikunnan välillä. Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupungin puolesta mietinnön n:o 15 liitteenä n:o 1 olevan työehtosopimuksen tekstipuolen. Työehtosopimus allekirjoitettiin heinäkuun 2 p:nä, josta päivämäärästä alkaen se astui voimaan (18.6. 450 \$, 3.9. 526 \$).

Työntekijäin kahvitaukokysymyksestä olivat vt Nieminen ym. tehneet välikysymyksen, jossa huomautettiin että palkkalautakunnan enemmistö oli v:n 1951 syksyllä ryhtynyt toimenpiteisiin kieltääkseen kaupungin palveluksessa olevilta työntekijöiltä lauantaipäivän toisen kahvitauon. Kun mainittu oikeus oli ollut käytännössä jo useita vuosia, oli palkkalautakunnan aikomus herättänyt työntekijöissä oikeutettua tyytymättömyyttä. Välikysymyksen tekijät olivat tiedustelleet, oliko kaupunginhallitus ollut tietoinen palkkalautakunnan mielivaltaisesta menettelystä työntekijöitä kohtaan ja jos oli, niin mitä se oli tehnyt tai aikoi tehdä työntekijäin aikaisempien oikeuksien turvaamiseksi. Palkkalautakunta oli lausunnossaan viitannut heinäkuun 18 p:n 1951 allekirjoitettuun ja edelleen voimassa olevan työehtosopimuksen 4 §:n 3 kohtaan, jonka mukaan lauantaisin, jolloin työaika päättyi klo 14, saatiin pitää ainoastaan yksi enintään 15 minuutin pituinen kahvitauko. Kesäaikana, jolloin työt lopetettiin klo 12, ei pidetty varsinaista ruokailuaikaa, vaan ainoastaan yksi 20 minuutin kahvitauko. Uuden työehtosopimuksen mukainen kahvitaukokysymys oli tullut ajankohtaiseksi vasta syyskuussa, jonka jälkeen Helsingin Kunnantyöntekijäin Keskustoimikunta oli palkkalautakunnalle ilmoittanut, että eri laitoksissa oli noudatettu erilaista käytäntöä klo 14 päättyvien lauantaipäivien kahvi- ja ruokailutaukojen pitämisessä. Palkkalautakunnan ja Keskustoimikunnan kesken käytiin asiasta sittemmin neuvotteluja, jotka kuitenkin katkesivat marraskuun 6 p:nä 1951. Tällöin päätti palkkalautakunta, että kahvitaukoja koskevaa aikaisempaa käytäntöä jatkettaisiin vielä mainitusta ajankohdasta lukien yhden kuukauden ajan, minkä ajan kuluessa Keskustoimikunnan olisi pantava työtuomioistuimessa vireille oikeudenkäynti kaupunkia vastaan ko. asiassa. Ellei näin tapahtuisi, olisi lauantaipäivien kahvitaukojen suhteen noudatettava voimassa olevan työehtosopimuksen määräyksiä. Mikäli poikkeamiset työehtosopimuksen määräyksistä olisivat laitoksen toiminnan yms. syiden takia välttämättömiä, olisi niihin kussakin tapauksessa erikseen hankittava palkkalautakunnan lupa. Työtuomioistuimen sittemmin hylättyä Keskustoimikunnan kanteen oli palkkalautakunta ilmoittanut ao. laitoksille, että lauantaipäivien kahvitaukojen suhteen oli noudatettava voimassa olevan työehtosopimuksen määräyksiä. Kun palkkalautakunta selostuksen mukaisesti on noudattanut voimassa olevia määräyksiä ja työehtosopimusta ja kun työehtosopimuksen tulkinta kuului lautakunnalle, kaupunginhallitus oli katsonut, ettei sillä kertaa ollut syytä puuttua asiaan. Vastaus välikysymykseen merkittiin tiedoksi (19.3. 214 \$).

Kansakoulunopettajien eläkkeiden tarkistuksesta olivat vt Vilkema ym. tehneet aloitteen, missä huomautettiin, että ennen vuotta 1947 eläkkeelle siirtyneet olivat joutuneet huomattavasti huonompaan asemaan kuin myöhemmin eläkeikään tulleet. Erotus näiden eläkkeiden välillä saattoi olla jopa 2 000 mk/kk. Aloitteentekijät olivatkin tämän vuoksi ehdottaneet, 1) että kansakouluista ennen vuotta 1947 eläkkeelle siirtyneet opettajat saisivat viimeistään v:n 1953 alusta voimassa oleviin opettajanpalkkoihin perustuvat, ja mikäli näitä korotetaan, automaattisesti kohoavat eläkkeet ja 2) että muidenkin aikaisemmin eläkkeelle siirtyneiden viranhaltijaryhmien, joiden toimialal-

la pätevyys ehdot ja työn laatu eivät olleet muuttuneet, eläkkeet v:n 1953 alusta korotettaisiin vallitsevan ja vastaisuudessa mahdollisesti kohoavan palkkatason mukaisiksi. Palkkalautakunta oli ilmoittanut, että samansisältöisiä aloitteita oli useaan kertaan aikaisemminkin ollut käsiteltävänä. Yleisluontoisena hylkäsi kaupunginhallitus tämänkaltaisen esityksen joulukuun 16 p:nä 1948. Nimenomaan kansakoulunopettajia koskevat samaa tarkoittavat esitykset kaupunginhallitus oli hylännyt v. 1949 ja 1951, jolloin käytettävissä oli mm. kaupunginlakimiehen asiaa koskeva kielteinen lausunto. Tällöin esiin tuoduilla perusteilla palkkalautakunta katsoi myös tällä kertaa, ettei aloite antanut aihetta toimenpiteisiin. Kaupunginhallitus teki samanlaisen ehdotuksen kaupunginvaltuustolle, mutta tämä päätti palauttaa asian takaisin kaupunginhallitukselle. Kun ko. aloite uudelleen otettiin kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi, ehdotti kaupunginhallitus edelleen, ettei se antaisi aihetta toimenpiteisiin, mutta kaupunginvaltuusto palautti asian toistamiseen kaupunginhallituksen käsiteltäväksi (12.11. 749 \$, 17.12. 808 \$).

Myönnettyt ylimääräiset eläkkeet. Jäljempänä mainituille kaupungin palveluksessa olleille henkilöille myönnettiin ylimääräiset eläkkeet, joiden kuukausittain maksettavat määrät olivat seuraavat:

Virasto tai laitos, jossa eläkkeensaaja viimeksi on toiminut	Eläkkeensaaja	Eläkkeensaajan siihenastinen vir- ka tai toimi	Ajankohta, josta alkaen eläke mak- setaan	Eläkemää- rä kuukaut- ta kohden mk
Rakennustoimisto	Laine, F. O. ¹⁾	yövärtija	5. 9. 1952	3 910
Valmistava poikien ja yleinen ammatti- koulu	Renholm, Hj. ²⁾	opettaja	1. 6. 1952	12 000
Hietaranta ja Eläin- tarhan luistinrata	Veijolainen, A. ³⁾	kassanhoitaja	1. 3. 1952	3 910
Rakennustoimisto	Vesterberg, ⁴⁾ K. V.	kirvesmies	9. 2. 1952	3 910

1) 10.12. 796 \$, 2) 1.10. 645 \$, 3) 6.2. 116 \$, 4) 3.9. 578 \$.

Leskieläkkeitä myönnettiin seuraaville henkilöille:

Eläkkeensaajan miesvainaja			Ajankohta, josta alkaen eläke mak- setaan	Eläkemää- rä kuukaut- ta kohden mk
Virasto tai laitos, jossa viimeksi toi- minut	Nimi	Virka tai toimi		
Terveystenhoito- virasto	Bruun, P. R. G. ¹⁾	makkaratehtaitten kaitsija	1. 7. 1952	3 910
Rakennustoimisto	Forsten, K. E. ²⁾	aputyöntekijä	1. 6. 1951	3 910
Liikennelaitos	Huovelin, J. ³⁾	ratatyöntekijä	1. 1. 1952	3 910
Terveystenhoito- virasto	Hästesko, O. F. ⁴⁾	aluelääkäri	1. 1. 1952	3 910
Vesilaitos	Kaukonen, P. ⁴⁾	putkenasentaja	1. 2. 1952	3 910
Sähkölaitos	Peltomäki, ²⁾ K. M.	työntekijä	1. 1. 1952	8 000
Rakennustoimisto	Strömberg, ⁵⁾ G. A.	ajuri	1. 5. 1952	3 910
Rakennustoimisto	Tuomaila, R. ²⁾	työntekijä	1. 2. 1952	3 910

1) 17.9. 606 \$, 2) 2.4. 264 \$, 3) 7.5. 347 \$, 4) 23.4. 317 \$, 5) 3.9. 578 \$.

Edelleen päätettiin elokuun 29 p:nä 100 vuotta täyttävälle kauppiaanleski H. A. Malmille myöntää 3 910 mk:n suuruinen ylimääräinen eläke elokuun 1 p:stä lukien (3.9. 578 \$).

Evätyt eläkeanomukset. Kaupunginvaltuusto ei katsonut olevan syytä myöntää niihin ylimääräisen eläkkeen saantia koskeviin anomuksiin, joita olivat tehneet kadunlakaisijan leski M. Aho (2.4. 264 \$); leski M. E. Auruksenaho (18.6. 476 \$); verotusvalmisteluviraston apulaisjohtaja N. A. Elonen (3.9. 578 \$); konemestarin leski S. L. Haavisto (2.4. 264 \$); Helsingin Kansan-asunnot Oy:n talonmies E. P. Häkkinen (5.3. 191 \$, 23.4. 317 \$); portinvarijan leski S. M. Lehtinen (3.9. 578 \$); keittäjä A. Lindberg (1.10. 645 \$); muurarin leski B. M. Oksanen (20.2. 160 \$); putkimestarin leski A. E. Rosendahl (3.9. 578 \$); leski H. S. Westerholm (23.4. 317 \$).

Ab. M. G. Stenius oy:n palveluksessaolon laskeminen virkavuosiksi eläkettä varten. Kaupunginvaltuusto päätti oikeuttaa kansakoulun vahtimestarin J. R. Meriluodon laskemaan hyväkseen eläkettä varten helmikuun 1 p:n 1920 ja joulukuun 2 p:n 1938 välisen ajan, jonka hän oli ollut Ab. M. G. Stenius oy. -nimisen yhtiön palveluksessa (17.9. 591 \$).

Leski- ja orpoeläkekassan hallitukselle myönnettiin oikeus palkata loka-kuun 1 p:stä lukien kassan palvelukseen kanslianhoitaja 26. palkkaluokan mukaisella palkalla, joka saatiin suorittaa kaupungin vuosittain kassan toiminnan tukemiseksi myöntämistä varoista sillä edellytyksellä, että kassa myöntää vakinaiselle henkilökunnalleen samat sosiaaliset edut, jotka kaupungin vi-
ranhaltijoilla on (3.9. 538 \$).

Kaupunginvaltuuston yleisistä käyttövaroista myönnettiin työntekijän leskelle R. Jääskeläiselle 44 175 mk:n suuruinen, hautausavustusta vastaava ylimääräinen avustus (23.4. 316 \$).

Muut asiat

Helsingin kaupungin autovakuutusrahaston lakkauttaminen ja sen varojen käyttäminen kaupungin omistamien autojen vakuutusmaksujen suorittamiseen. Kaupunginvaltuusto päätti, että kaupunginvaltuuston maaliskuun 27 p:nä 1935 hyväksymät ja valtioneuvoston toukokuun 7 p:nä 1935 vahvistamat Helsingin kaupungin autovakuutusrahaston säännöt kumotaan ja että rahaston varat saadaan käyttää kaupungin omistamien autojen vakuutusmaksujen suorittamiseen. Sisäasiainministeriö vahvisti mainitun päätöksen maaliskuun 8 p:nä (23.1. 49 \$, 2.4. 241 \$).

Liitosalueita koskevien järjestelyjen periaatteita käsittelevän tiedotus- ja keskustelukokouksen järjestäminen. Vt Eriksson-Lihr ym. olivat 16.5.1951 tehneet aloitteen, jossa mm. mainittiin, että kysymys Suur-Helsingin tarkoituksenmukaisesta järjestelystä oli vuosi vuodelta käynyt yhä tärkeämmäksi ja vaikeammaksi. Kaupungin verot olivat nousseet jatkuvasti; varsinkin liitosalueilla tämä oli hyvin tuntuva, vaikkakin alueliitoksen mukanaan tuomat edut ko. alueiden asukkaista näyttivät melko pieniltä. Aloitteentekijät ehdottivat, että kutsuttaisiin koolle tiedotus- ja keskustelukokous, jossa käsiteltäisiin mm. seuraavia kysymyksiä: 1) selvitys siitä, mitä kaupungin puolelta on tehty liitosalueiden hyväksi ja tämän toiminnan kustannukset sekä niiden vertaaminen ko. alueilta kertyneisiin veroihin, 2) yleissuunnitelma liitosalueiden järjestelyä varten ja periaatteet teiden, vesijohtojen, koulujen ym. rakentamiseen nähden sekä 3) kaupungin mahdollinen jakaminen alueisiin ja määrätynlaisen itsehallinnon antaminen näille alueille. Kaupunginhallitus ilmoitti, että sen käsityksen mukaan ko. kokouksen järjestämistä oli periaatteessa pidettävä suotavana. Käytännölliset toimenpiteet aikeen toteuttamiseksi olivat kuitenkin viivästyneet aloitteessa ehdotetusta v:n 1951 syksystä useistakin syistä, mm. oli vireillä muita samansuuntaisia aloitteita ja liitosalueiden asemakaavojen laatiminen oli viipynyt, kun kiinteistötoimiston asemakaavaosastolla ei ollut riittävästi työvoimaa. Kaupunginhallitus ilmoitti kuitenkin järjestävänsä ko. tiedotustilaisuuden lähitulevaisuudessa, joten valtuusto päätti, ettei aloite antanut aihetta enempään toimenpiteisiin (23.4. 285 \$).

Kaupungin edustus. Tukholman kaupunginvaltuuston kutsuttua Helsingin kaupungin edustajia Tukholmaan tutustumaan sen kunnallisiin laitoksiin ja seuraamaan talousarvion käsittelyä kaupunginvaltuusto päätti myöntää yleisistä käyttövaroistaan enintään 245 000 mk ko. matkakustannusten suorittamista varten (17.12. 822 \$).

Kaupungin edustajiksi Imatralla pidettäviin kaupunkipäiviin valittiin kaupunginvaltuuston puheenjohtaja A. Tulenheimo, I varapuheenjohtaja T. Leivo-Larsson sekä vtt Ahde, Enne, Hopeavuori, Järnefelt, Modeen ja vuositilintarkastaja T. Aaltonen sekä varalle vtt Bruun, Mäkelä, Tuurna ja Vanhanen (11.6. 394 \$).

Suomen Satamaliiton Vaasassa pidettävään vuosikokoukseen valittiin kaupungin edustajiksi satamalautakunnan puheenjohtaja fil. tri B. Nybergh ja varapuheenjohtaja, ylivahtimestari U. Ilmanen, apulaiskaupunginjohtaja R. J. M. Granqvist ja satamajohtaja K. W. Hoppu sekä varalle satamalautakunnan jäsen N. Lehtinen (18.6. 440 \$).